

SVENSKA BARBETKLUBBEN REDOVISAR HÄR SIN UPPFÖLJNING AV **RASSPECIFIKA AVELSTRATEGIER 2019**

Arbetet i Svenska Barbetklubbens avelsråd ska följa de riktlinjer som formulerats i dokumentet Rasspecifik Avelsstrategi (RAS) för barbet, vilket reviderades och fastställdes 2016. Det är detta dokument som utgör grunden för avelsrådets arbete.

Det åligger även avelsrådet att årligen följa upp RAS i syfte att fortlöpande studera och redogöra för rasens utveckling.

- Hur har utvecklingen överensstämmt med de mål som finns i RAS? Närmar man sig målen, har man uppnått dem eller har utvecklingen gått åt annat håll?
- Hur har efterlevnaden under verksamhetsåret varit när det gäller handlingsplaner/strategier för att nå målen? I vilken utsträckning har handlingsplaner/strategier genomförts?
- Har situationen förändrats i rasen sedan RAS skrevs? I så fall på vilket sätt?

POPULATION OCH AVELSTRUKTUR I SVERIGE

Population i Sverige

Det finns i Sverige 17 registrerade uppfödare (med minst 1 kull), varav c:a 13 stycken är mer eller mindre aktiva. I den svenska klubben finns även 3 norska medlemmar med aktiva kennelnamn.

Under 2019 registrerades 8 kullar om 48 valpar i Sverige, varav 4 valpar exporterades. Under året importerades 7 valpar.

Det totala antalet registrerade barbeter i Sverige uppgick vid 2019 års utgång till c:a 390 stycken varav vi vet att 52 stycken har avlidit.

Inavelsgrad

För att inte inavelsökningen i rasen ska bli så hög, med en minskad genetisk variation som följd, är målet att inavelsgraden över 5 generationer (beräknad i Pawpeds) inte ska överstiga 3%, och på sikt helst ligga under 2,5 %. (0,5 % per generation). Under 2019 har inavelsgraderna på kullarna legat på 4,25 %, 3,37 %, 4,25 %, 2,25 %, 1,95 %, 1,0 %, 1,37 % och 6,45 %. Den genomsnittliga inavelsökningen under året var 3,11 %, vilket är högre än tidigare år då den leget runt 2 %.

Debutålder

En barbet mognar sent, och för att individen ska hinna utveckla en vuxen individs fysiska och mentala mognad kan man behöva vänta till individen är ca 3 år.

Även ur bevarandegenetisk synvinkel är det önskvärt att avvakta med avelsdebuten till dess att individen hunnit bli minst 3 år, eftersom det i små populationer är viktigt att avelsdebuten tidigast sker vid den

	Valpar svenskfödda	Valpar export	Valpar import	Kullar antal	Kullstorlek genomsnitt	Inavelsgrad snitt per år
2019	48	4	7	8	6	3,11 %

Antalet kullar som fötts i Sverige under 2019, antalet importer och exporter samt kullstorlek och inavelsgrad. Antalet kullar, kullstorlek samt inavelsgrad anges som ett genomsnittsvärde per år.

ålder då hunden med stor sannolikhet hunnit utveckla för rasen kända hälsostörningar. Om vi undviker unga avelsdjur är en mer omfattande utvärdering av avelsdjurens hälsa och mentalitet möjlig.

Klubbens lägsta rekommendation är än så länge att avelsdjuren åtminstone bör ha hunnit bli 2 år innan de går i avel.

Av de 16 hundar som har gått i avel under 2019 så är det 11 stycken som har gjort avelsdebut i svensk avel, och av dem hade nästan alla, 10 stycken, hunnit bli 3 år eller äldre.

	Tikar	Hanhundar
< 2 år	-	-
2 år	1 st	-
3 år	1 st	3 st
4 år	1 st	2 st
> 5 år	1 st	2 st

Antal avelsdjur och kullar

Ett av klubbens viktigaste mål är att arbeta för att den effektiva populationen i rasen blir så stor som möjlig. Det innebär att så många som möjligt av de hanar och tikar som finns i rasen, som är hälsomässigt och mentalt lämpliga, bör användas i den fortsatta aveln. Antalet avkommor per individ bör dessutom vara jämt, varför överanvändning av enskilda individer bör undvikas.

Idag finns en rekommendation att en enskild barbet inte ska ha fler än 3 kullar (eller totalt 20 avkommor efter 2 kullar), men vi bör vara väl medvetna om att det är många avkommor om vi sätter antalet i jämförelse med hur många barbeter som årligen nyregistreras (födda + importer).

	Tikar	Hanhundar
1 kull:	19 st (53 %)	46 st (87 %)
2 kullar:	10 st (28 %)	7 st (13 %)
3 kullar:	7 st (19 %)	-

Under 2019 var det 11 hundar (4 tikar och 7 hanar) som gjorde svensk avelsdebut. 2 tikar och 1 hane fick sin andra kull och 2 tikar fick sin tredje kull.

Till och med 2019 har 60 kullar registrerats i Sverige. Totalt har 36 tikar använts i aveln, medan motsvarande siffra för hanar är 53 st. Det är mycket positivt att inte enskilda avelshannar överanvänds, men hänsyn behöver även tas till hur många kullar de utländska hanarna givit utomlands (vilket SBBK inte har kännedom om).

Tikar i svensk avel

Det är av stor betydelse att tikar med låg grad av släktskap till den inhemska populationen används i avel. Det

vore därför värdefullt med ett släktskapsindex, för att kunna beräkna varje individs genomsnittliga släktskap med resten av rasen. Detta skulle göra det möjligt att hitta genetiskt värdefulla hundar som är relativt lite släkt med övriga individer i rasen. Tyvärr har inte klubben tillgång till ett sådant avelsverktyg idag. Vi kan nog utgå från att nära släktskap kommer att öka i populationen då det finns risk för att många uppfödare kommer välja att spara avelstikar från den egna uppfödningen, i stället för att importera djur med mindre släktskap till vår inhemska population här i Sverige. Av de tikar som fått valpar under 2019 är 2 tikar importerade från Schweiz medan övriga 6 är svenskfödda.

Hanhundar i svensk avel

Det svenska utbudet av avelshannar är mycket lågt av olika anledningar, och det är svårt att hitta lämplig inhemska hane till en svenskfödd tik på grund av nära släktskap. Av de hanar som fått valpar under 2019 är samtliga 8 hanar utländska.

Barnbarnskurvor

Nu börjar en del svenska avelsdjur få många barnbarn, och vi bör vara uppmärksamma på hur kurvorna ser ut, och kommer att se ut framöver – och ta avelsbeslut därefter. En generell riktlinje är att ett avelsdjur inte bör ha fler barnbarn än det dubbla rekommenderade maxantalet avkommor. För barbet skulle det innebära att en hund inte bör ha fler än c:a 40 barnbarn, vilket är mycket högt räknat. (Enligt en tumregel som ofta tillämpas borde egentligen inte antalet barnbarn överstiga 25 % av ett års nyregistreringar, eller 5 % av 5 års nyregistreringar.)

De som idag toppar barnbarnskurvan har fler barnbarn än rekommenderat:

Avelsstruktur – svenskfödda barnbarn

Nelum-Himlas Amande	49
Batterikullen's Camelot	47
Ludde Lumps Desiree Delight	47
Ulyssia Di Barbochos Reiau De Prouvenco	45
Kajs Vita Björnens Vitani	44
Unique Elle de la Perte aux Loups	42
Monsieur Barbet du pre Leveque	39
Juicy Lucy vom Zulimo	33
Ludde Lumps Gorm	31
Batterikullen's Come Fly With Me	29
Turnix de la des Rouleaux	24
Poppenpäler's Campari	23
Ludde Lumps Elvira	21

HÄLSA

Rasens population är fortfarande liten och den stora andelen barbet är fortfarande relativt unga, så vår kunskap om rasspecifika sjukdomar och avvikelser är fortfarande ganska liten. För att få kännedom om problem så krävs att hundägare och uppfödare rapporterar in sjukdomar till avelsrådet, för bl a statistikens skull.

Reproduktion

Under året gjordes 9 parningar, men 1 svenskfödd tik gick tom efter 2 parningar, vid olika löp, med olika hanar.

Ögon

Under 2019 blev totalt 13 barbet ögonlysta, alla var utan anmärkning.

Avelsrekommendationen är att avelsdjur ska ha ögonlysts mindre än 12 månader innan parningen. Av 16 avelsdjur under 2019 var 15 individer ögonlysta. Flera undersökningar var dock äldre än 12 månader gamla.

Armbågar

Armbågsledsartros (ED) har inte varit något stort bekymmer i rasen om man jämför med höftledsdysplasi (HD). Av de 23 hundar som armbågsledsröntgats under 2019 har dock 3 st haft ED grad 1 och 1 st ED grad 2.

Höftleder

Statistik för höftledsröntgade barbet till och med år 2015 gav vid handen att 36 % uppvisade någon grad av dysplasi. Statistik för följande år visar ökad dysplasi:

- röntgade hundar under 2016 (22 st): 45 % dysplasi
- röntgade hundar under 2017 (28 st): 36 % dysplasi
- röntgade hundar under 2018 (26 st): 50 % dysplasi
- röntgade hundar under 2019 (29 st): 48 % dysplasi

Utecklingen tyder inte alls på en förbättring av HD-statusen i rasen, snarare tvärtom. Under 2019 röntgades 29 stycken, med följande resultat:

HD A	HD B	HD C	HD D	HD E
9 st (31 %)	6 st (21 %)	10 st (34 %)	4 st (14 %)	-

Rasklubbens målsättning har alltid varit att försöka förbättra denna statistik varför rekommendationen har varit att endast hundar med status A och B bör gå i avel. Vidare vill klubben inspirera till att man även studerar HD-status hos syskon och föräldrar till tänkta avelsdjur innan parning (Hundar, hos vilka mer än 60 % av föräldrar och kullsyskon är bedömda med dysplasi (C-E) är mindre lämpliga i avel).

Av de djur som gick i avel under 2019 hade 11 hundar A-höfter, 5 hundar B-höfter och en hund hade C-höft.

Från och med 2018 fick barbet tillgång till HD-index vilket är ett nytt avelsverktyg som tar större hänsyn till nära släktingars status vid beräkning av skattade avelsvärden. Med hjälp av index blir det lättare att skatta värden för såväl enskilda individer som för olika parningskombinationer. Index har dock ännu inte implementerats i RAS, eftersom det inte råder någon självklar samstämmighet mellan uppfödare, rasklubben och genetisk sakkunnig. Avelsrådet är tveksam till att SKKs generella policy kring HD-index är möjlig som policy för rasen barbet, då rasen är mycket beroende av de parningar som sker utanför landets gränder. Att införa en rekommendation om lägst index 100 vid parning med hund utan index skulle utgöra ett stort problem med tanke på den genetiska variationen. SBBK har i samförstånd med sakkunnig på SKK beslutat att avvakta med införandet av rekommendation om HD-index.

Övriga avvikelser, sjukdomar och dödsfall

- Under året har 4 tikar, 5, 6, 10 och 11 år, opererats för juvertumörer vilka alla var godartade.
- En tik, 10 år, har akut opererat bort livmodern
- En tik, 11 år, drabbad av livmoderinflammation
- En hane, 10 mån, kastrerad pga kryptorchid, 10 mån
- En tik, 5 år, kastrerad pga av UVI i samband med löpen
- En tik, 12 år, drabbad av bukspottkörtelinflammation
- En valp konstaterades ha blåsljud på hjärtat (lindrig mitralis dysplasi)

Avlidna hundar:

- En hane, 6 år, pga epilepsi (pga tumör?)
- En hane, 9 år, pga epilepsi (kullbror avliden tidigare)
- En hane, 9 år, pga lungcancer
- En tik, 8 år, pga lungcancer
- En tik, 12 år, pga cancer
- En hane, 7 år, dog plötsligt utan känd orsak
- En tik, 10 år, med autoimmun sjukdom avled
- En tik, 13 år, pga stroke
- En hane, 14 år, avliden utan känd orsak
- En tik, 12 år, avliden utan känd orsak
- En tik, 2 år, dog till följd av hjärnhinneinflammation orsakad av TBE
- En hane, 1 år, avlivats pga rädsor
- En valp dog kort efter födsel

Det är önskvärt, och viktigt, att hundägare rapporterar till klubben i det fall hundar drabbas av någon sjukdom som kan vara ärftlig. På så sätt kan vi få mer kunskap om eventuella rasspecifika sjukdomar, och kan följa utvecklingen samt undersöka utbredningen i rasen i stort – för

att kunna skapa oss en bild av problemet. Det viktigt att känna till existerande sjukdomar, för att kunna prioritera rätt och ta bra avelsbeslut.

FUNKTION

Barbet är ursprungligen en arbetande hund, och FCI ställer krav på fältprov/användningstest för internationellt championat för barbet. I flera länder finns det olika jakt- och anlagsprov, men i Sverige finns idag inget specifikt funktionsprov för rasen. Av denna anledning har vi inget avelsverktyg för att utvärdera funktionsduglighet på våra avelsdjur.

Idag är det endast ett fåtal hundar som används i jakt, och vi kan riskera att vissa för hunden karaktäristiska särdrag försvagas om inte hundens alla arbetsegenskaper används i praktiken. Dess särdrag såsom arbetsvillig, social, orädd, tålmodig, hängiven, snabb och lättlärd kan dock provas inom olika bruksprov och andra officiella hundsporter.

Under 2019 har 14 svenska barbeter deltagit i officiellt prov eller anlagsprov inom lydnad, rallylydnad, agility, spår eller nosework.

Bland de hundar som parades under 2019 fanns inga resultat från någon officiell tävling inom bruksprov, anlagsprov eller andra officiella hundsporter.

MENTALITET

Fokus har allt mer kommit att läggas på hundars mentalitet, och SKK uppmanar rasklubbar att prioritera arbetet med frågor kring mentaliteten. Ett instrument, för att mäta ärftliga mentala egenskaper, som har stark koppling till vardagsbeteenden, är beskrivningen som görs i BPH.

Under 2019 blev endast 5 stycken BPH-beskrivna och 2 beskrivna med MH. Totalt 6 stycken. Det är betydligt färre än föregående år då 19 barbeter BPH-beskrivs. Totalt har nu 65 st genomgått BPH och 15 har beskrivits genom MH.

Av de hundar som fått kullar under 2019 var 5 tikar och 1 hane (av totalt 16 st) mentalbeskrivna.

EXTERIÖR

Under 2019 deltog 29 stycken svenska barbeter på officiell utställning. Av dessa bedömdes 26 stycken som mycket rastypiska (excellent) vid minst en utställning. Det är ovanligt med så generös prissättning, vilket enligt expertis troligen kan bero på att domarna känner sig osäkra på en för dem ny ras.

Av de hundar som har gått i avel under 2019 har 12 av 16 stycken visats upp för exteriördomare.

VALPFÖRMEDLING

Av de 8 kullar som föddes under 2019 förmedlades 6 stycken av Svenska Barbetklubben.

SAMMANFATTNING

- Den genomsnittliga inavelsökningen under året var 3,11 %, vilket är högre än den varit under de senaste åren. Dock överskrider den inte med mycket den önskvärda gränsen på 3 %.
- Under året genomfördes 8 parningar som resulterade i valpar. En svenskfödd tik gick tom efter parning med 2 olika hanar under olika löp.
- Under 2019 var det 11 hundar som gjorde debut i svensk avel vilket är glädjande. 2 tikar och 1 hane fick sin andra kull och 2 tikar fick sin tredje kull.
- Av de 11 hundar som gjorde avelsdebut hade 10 stycken hunnit bli 3 år eller äldre, vilket är mycket glädjande.
- En avel som i stor utsträckning baseras på den inhemska populationen kommer med stor sannolikhet att medföra problem med att hitta lämpliga avelsdjur i framtiden, då de flesta kommer att vara nära släkt med varandra. Av 8 tikar som fått valpar under 2019 var 6 stycken svenskfödda. Samtliga parningar skedde med utländsk hane. Det är svårt att hitta lämplig partner inom Sverige till svenskfödda tikar, och det är glädjande att många reser långt för att para dem.
- Statistiken för genomförda HD-röntgen under 2019 visar att 48 % av röntgade barbeter uppvisat någon grad av dysplasi, vilket är oroande.
- Under året blev totalt 5 barbeter BPH-beskrivna, och 2 beskrevs med MH, totalt 6 hundar. Av de 16 hundar som deltagit i avel var 5 tikar och 1 hane mentalbeskrivna.
- 29 barbeter har ställts ut på officiell utställning under 2019. Av årets avelsdjur har 12 av 16 stycken ställts ut.
- Under 2019 har 14 barbeter deltagit på något officiellt prov eller tävling med godkänt resultat. Inget av avelsdjuren hade något godkänt resultat från något bruksprov, anlagsprov eller från någon annan officiell hundsport.

KÄLLOR

Vid uppföljningen och utvärderingen av RAS har följande källor använts:

- SKK Hunddata och Avelsdata
- Inrapporterade uppgifter från hundägare och uppfödare